

МОДЕРНИЗАЦИЯ СИСТЕМЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ НА ПРИНЦИПАХ СОЦИАЛЬНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ

А. Ф. Новикова, д. э. н., профессор, Л. М. Кузьменко, д. э. н., профессор,

Институт экономики промышленности НАН Украины, г. Киев

Методология исследования. Результаты получены за счет применения методов: экспертных опросов – для выяснения взглядов населения Украины относительно угроз экономической безопасности из-за безответственного поведения органов государственного управления; методы средней и средневзвешенной оценки – при обработке результатов социологического опроса; научного обобщения – при определении направлений модернизации системы государственного управления в контексте реализации национальной безопасности.

Результаты. По результатам экспертного опроса оценено чрезвычайно высокое негативное влияние неразвитости социальной ответственности на формирование угроз национальной безопасности. Установлено, что низкий уровень и качество жизни, высокий уровень бедности, не сформированный средний класс, обесценивание труда работника, отсутствие ориентированности на престижность труда и отсутствие условий развития трудовых компетенций наиболее угрожают национальной безопасности Украины.

Через оценку негативных последствий действия безответственности определены особенности совершенствования государственного управления в системе национальной безопасности на принципах социальной ответственности. Предложены направления модернизации системы государственного управления в контексте реализации национальной безопасности с применением рычагов социальной ответственности.

Новизна. По результатам экспертного опроса выяснен уровень угроз национальной безопасности Украины за счет неразвитости отношений социальной ответственности.

Практическая значимость. Результаты опроса могут быть использованы при совершенствовании правовых и организационных основ построения стратегии качественной модернизации системы государственного управления с учетом международного опыта и национальных особенностей.

Ключевые слова: социальная ответственность, государственное управление, национальная безопасность, неправомерное поведение, ценность труда, гражданское общество, социальная несправедливость, недоверие к власти.

Литература

1. Ермоленко А. Н. Этика ответственности и социальное бытие человека (современная немецкая практическая философия) / А. Н. Ермоленко. – К. : Наук. думка, 1994. – 200 с.
Ermolenko A. N. *Etika odgovornosti i sotsialnoe bytie cheloveka (sovremennaya nemetskaya prakticheskaya filosofiya)* [Responsibility ethics and social human being (modern German practice philosophy)] / A. N. Ermolenko. – K. : Nauk. dumka, 1994. – 200 p.
2. Булеев И. П. Социальная ответственность бизнеса: теория и практика: [Моногр.] / И. П. Булеев, Н. Ю. Брюховецкая, Е. В. Черных. – Донецк : ИЭП НАН Украины, ДонУЕП, 2008. – 137 с.
Buleev I. P. *Sotsialnaya odgovornost biznesa: teoriya i praktika* [Social business responsibility: theory and practice]: [Monogr.] / I. P. Buleev, N. Yu. Bryukhovetskaya, E. V. Chernykh. – Donetsk : IEP NAN Ukrainy, DonUEP, 2008. – 137 p.
3. Галушка З. І. Соціальна відповідальність бізнесу в Україні: національні особливості [Електронний ресурс] / З. І. Галушка. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/znpn/2010_6/7_Social.pdf
Halushka Z. I. *Sotsialna vidpovidalnist biznesu v Ukraini: natsionalni osoblyvosti* [Social business responsibility in Ukraine: national peculiarities] [Elektronnyy resurs] / Z. I. Halushka. – Rezym dostupu: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/znpn/2010_6/7_Social.pdf
4. Грішнова О. А. Соціальна відповідальність бізнесу: розуміння сутності, сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку в Україні / О. А. Грішнова // Соціалізація відносин у сфері праці в контексті стійкого розвитку: [Моногр.] / А. М. Колот, О. А. Грішнова, О. О. Герасименко та ін.; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Колота. – К. : КНЕУ, 2010. – С. 189–210.
Hrishnova O. A. *Sotsialna vipovidalnist biznesu: rozuminnia sutnosti, suchasnyy stan, problemy i perspektyvy rozvytku v Ukraini* [Social business responsibility: essence understanding, modern condition, problems and development perspectives in Ukraine] / O. A. Hrishnova // *Sotsializatsiia vidnosyn u sferi pratsi v konteksti stiykoho rozvytku* [Relations socialization in labour sphere in stable development context]: [Monogr.] / A. M. Kolot, O. A. Hrishnova, O. O. Herasymenko ta in.; za nauk. red. d-ra ekon. nauk, prof. A. M. Kolota. – K. : KNEU, 2010. – P. 189–210.
5. Дейч М. Е. Становлення та розвиток багаторівневої системи соціальної відповідальності: управлінський аспект: [Монограф.] / М. Е. Дейч; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Донецьк, 2014. – 352 с.
Deych M. E. *Stanovlennia ta rozvytok bahatorivnevoi systemy sotsialnoyi vidpovidalnosti: upravlinskiy aspekt* [Becoming and development of many-level system of social responsibility: management aspect] [Monohraf.] / M. E. Deych; NAN Ukrainy, In-t ekonomiky prom-sti. – Donetsk, 2014. – 352 p.
6. Діагностика стану та перспектив розвитку соціальної відповідальності в Україні (експертні оцінки): монографія / О. Ф. Новікова, М. Е. Дейч, О. В. Панькова та ін.; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Донецьк, 2013. – 296 с.
Diahnnytyka stanu ta perspektyvy rozvytku sotsialnoyi vidpovidalnosti v Ukraini (ekspertni otsinky) [Condition diagnostic and development perspectives of social responsibility in Ukraine (expert evaluations)]: monohrafiya / O. F. Nvbkova, M. E. Deych, O. V. Pankova ta in.; NAN Ukrainy, In-t ekonomiky prom-sti. – Donetsk, 2013. – 296 p.
7. Задорожний Г. В. Свобода-відповідальність як джерело особистісної динаміки господарського розвитку (висновки-орієнтири для подальших досліджень) / Г. В. Задорожний // Духовно-культурні чинники соціоекономічної динаміки: монографія молодих вчених; під наук. ред. Г. В. Задорожного, У. Девидова. – Харків, 2013. – С. 254–262.
Zadorozhniy H. V. *Svoboda-vidpovidalnist yak dzherelo osobystisnoyi dynamiky hospodarskoho rozvytku (vysnovky-oriyentyry dlia podalshykh doslidzhen)* [Freedom-responsibility as spring of personnel dynamics economy development (sums-orient for becoming investigation)] / H. V. Zadorozhniy // *Dukhovno-kulturni chynnyky sotsioekonomichnoyi dynamiky* [Spiritual-culture factors of social-economy dynamics]: monohrafiya molodykh vchenykh; pid nauk. red. H. V. Zadorozhnoho, U. Devydova. – Kharkiv, 2013. – P. 254–262.
8. Звонар В. П. Економічна феноменологія соціальної відповідальності у контексті модернізації суспільства / В. П. Звонар // Людський розвиток в Україні: соціальні та демографічні чинники модернізації національної економіки: кол. моногр. / за ред. Е. М. Ліанової. – К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України, 2012. – С. 69–109.
Zvonar V. P. *Ekonomichna fenomenolohiya sotsialnoyi vidpovidalnosti u konteksti modernizatsiyi suspilstva* [Economy phenomenology of social responsibility in context of society modernization] / V. P. Zvonar // *Liudskyy rozvytok v Ukraini: sotsialni ta demohrafichni chynnyky modernizatsiyi natsionalnoyi ekonomiky* [Human development in Ukraine: social and demography factors of national economy modernization]: kol. monohr. / za red. E. M. Lianovoyi. – K.: In-t demohrafiyi ta sotsialnykh doslidzhen im. M. V. Ptukhy NAN Ukrainy, 2012. – P. 69–109.
9. Колот А. Соціальна відповідальність людини як чинник стійкої соціальної динаміки: теоретичні засади / А. Колот // Україна: аспекти праці. – 2011. – № 3. – С. 3–9.
Kolot A. *Sotsialna vidpovidalnist liudyny yak chynnyk stiykoyi sotsialnoyi dynamiky: teoretichni zasady* [Man's social responsibility as factors of stable social dynamics: theoretic foundations] / A. Kolot // *Ukrayina: aspekty pratsi*. – 2011. – № 3. – P. 3–9.
10. Соціальна відповідальність влади, бізнесу, громадян: моногр. у 2-х т. / за ред. Г. Г. Півняка; М-во освіти і науки України; Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2014. – Т.1. – 629 с.

Sotsialna vidpovidalnist vlady, biznesu, hromadian [Social responsibility power, business, citizens]: monogr. u 2-kh t. / za red. H. H. Pivniaka; M-vo osvity i nauky Ukrainy; Nats. Hirn. Un-t. – D. : NHU, 2014. – Т.1. – 629 p.

11. Соціальна відповідальність влади, бізнесу, громадян: моногр. у 2-х т. / за ред. Г. Г. Півняка; М-во освіти і науки України; Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2014. – Т.2. – 408 с.

Sotsialna vidpovidalnist vlady, biznesu, hromadian [Social responsibility of power, business, citizens]: monogr. u 2-kh t. / za red. H. H. Pivniaka; M-vo osvity i nauky Ukrainy; Nats. Hirn. Un-t. – D. : NHU, 2014. – Т.2. – 629 p.

12. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку: моногр. / за ред. А. М. Колота. – К. : КНЕУ, 2012. – 501 с.

Sotsialna vidpovidalnist: teoriya i praktyka rozvytku [Social responsibility: development theory and practice]: monohr. / za red. A. M. Kolota. – K. : KNEU, 2012. – 501 p.

13. Шаповал В. М. Соціальна відповідальність бізнесу в структурі управління економікою: моногр. / В. М. Шаповал. – Дніпропетровськ : ДВНЗ «НГУ», 2011. – 357 с.

Shapoval V. M. *Sotsialna vidpovidalnist biznesu v strukturi upravlinnia ekonomikoju* [Social business responsibility in structure economy management]: monohr. / V. M. Shapoval. – Dnipropetrovsk : DVNZ «NHU», 2011. – 357 p.

14. Швець В. Я. Концептуальні засади підвищення соціальної відповідальності органів місцевої влади / В. Я. Швець, О. Ю. Боровська // Соціальна відповідальність влади, бізнесу, громадян: монограф. у 2-х т. – Т.2. – С. 329–340.

Shvets V. Ya. *Kontseptualni zasady pidvyshchennia sotsialnoyi vidpovidalnosti orhaniv mistsevoyi vlady* [Conceptual foundations of rise social responsibility of local power organs] / V. Ya. Shvets, O. Yu. Borovska // *Sotsialna vidpovidalnist vlady, biznesu, hromadian* [Social responsibility of power, business, citizens]: monohraf. u 2-kh t. – Т.2. – Р. 329–340.

15. Швець В. Я. Корпоративна соціальна відповідальність як сучасна бізнес стратегія / В. Я. Швець, М. І. Іванова // Соціальна відповідальність влади, бізнесу, громадян: моногр.: у 2-х т. / за ред. Г. Г. Півняка; М-ство освіти і науки України; Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2014. – Т.1. – С. 54–64.

Shvets V. Ya. *Korporativna sotsialna vidpovidalnist yak suchasna biznes stratehiya* [Corporative social responsibility as modern business strategy] / V. Ya. Shvets, M. I. Ivanova // *Sotsialna vidpovidalnist vlady, biznesu, hromadian* [Social responsibility of power, business, citizens]: monohr.: u 2-kh t. / za red. H. H. Pivniaka; M-stvo osvity i nauky Ukrainy; Nats. hirn. un-t. – D. : NHU, 2014. – Т.1. – Р. 54–64.